

[Infektioner i njurar och urinvägar](#)

Urinvägsinfektion är en vanlig sjukdom hos barn. Den orsakas av bakterier som kommit in i urinröret och urinblåsan. Barnet kan behöva kissa ofta, och det kan svida. Infektionen behandlas med antibiotika. Det finns sätt att förebygga urinvägsinfektion.

Barn med urinvägsinfektion får [antibiotika](#) som tar bort bakterierna. Det är viktigt att barnet får behandling. Annars finns det risk att bakterierna sprids till njurarna och utvecklas till njurbäckeninflammation.

Den här texten handlar om urinvägsinfektion hos barn. Här kan du läsa om [urinvägsinfektion hos män](#) och om [urinvägsinfektion hos kvinnor](#).

Den här texten finns på [lättläst svenska](#).

Det finns två typer av urinvägsinfektion.

Barnet kan ha urinvägsinfektion i de nedre urinvägarna. Då finns infektionen i urinröret och urinblåsan. Det är den vanligaste formen av urinvägsinfektion. Det är också vanligare bland [flickor](#) eftersom de har ett kortare urinrör än [pojkar](#).

Barnet kan också ha urinvägsinfektion i de övre urinvägarna. Då finns infektionen i [urinledarna eller njurarna](#). Det kallas för njurbäckeninflammation eller pyelonefrit. Det är vanligare hos barn under ett år, eftersom bakterier sprider sig lättare upp till njurarna i den åldern.

Symtomen skiljer sig åt beroende på om urinvägsinfektionen finns i de nedre urinvägarna eller i de övre urinvägarna.

Det är vanligt att barnet har ett eller flera av följande besvär om hen har urinvägsinfektion i de nedre urinvägarna:

- Det svider när barnet kissar.
- Barnet behöver kissa ofta.
- Barnet har svårt att hålla tätt.
- Det kan komma lite [blod i urinen](#).
- Barnet har [ont i magen](#).
- Urinen luktar illa.
- Barnet kan ibland få lite feber, oftast under 38,5 grader.

Det är vanligt att barnet verkar väldigt sjukt och har ett eller flera av följande besvär om hen har urinvägsinfektion i de övre urinvägarna, så kallad njurbäckeninflammation:

- Barnet har hög [feber](#), oftast över 38,5 grader.
- Barnet har ont i ena sidan.
- Barnet har ont i nedre delen av ryggen.
- Barnet mår illa och kräks.
- Barnet är mycket hängig, trött och känner sig sjuk.
- Det är svårt att få kontakt med barnet.

Det kan vara svårt att veta om barnet har ont om hen inte kan berätta det själv.

Symtomen brukar vara mindre tydliga ju yngre barnet är. Därför kan de vara svåra att upptäcka hos barn som är yngre än två år.

Nyfödda och barn under ett år som har urinvägsinfektion har oftast ett eller flera av de här symtomen:

- Barnet har [feber](#).
- Barnet vill inte äta som hen brukar.
- Barnet är trött och sover mer än vanligt.

Det kan ibland vara det enda som märks på barnet.

Ibland beror besvären inte på urinvägsinfektion utan på något annat. Det kan till exempel vara en irritation i urinröret eller en annan typ av infektion i underlivet.

Viss mat kan färga urinen röd, liksom salter i urinen hos nyfödda. Urin som luktar illa kan vara symtom på vätskebrist eller något som barnet ätit.

Sök alltid vård om barnet har symtom på urinvägsinfektion.

För barn som är 2 år och äldre:

Kontakta en [vårdcentral](#) eller [jouröppen mottagning](#) så snart det går om barnet har symtom på [urinvägsinfektion i de nedre urinvägarna](#).

Du behöver inte söka vård någon annanstans om det är kväll eller natt. Vänta tills vårdcentralen eller den jouröppna mottagningen öppnar.

Många mottagningar kan du kontakta genom att [logga in](#).

Kontakta genast en [vårdcentral](#) eller [jouröppen mottagning](#) om något av det här gäller för ditt barn:

- Barnet är yngre än två år och har symtom på [urinvägsinfektion i de nedre urinvägarna](#).
- Barnet har symtom på njurbäckeninflammation. Det gäller oavsett vilken ålder barnet har.

Om det inte går eller är stängt, sök vård på en akutmottagning.

Ring telefonnummer 1177 om du vill ha [sjukvårdsrådgivning](#). Då kan du få hjälp att bedöma symtom eller hjälp med var du kan söka vård.

Det finns flera saker du kan göra för att minska risken att ditt barn ska få urinvägsinfektion.

När barnet har bajsat är det viktigt att torka från ändtarmsöppningen och bakåt, så att inte bakterier från tarmen sprids till urinröret. Det gäller särskilt för flickor, eftersom urinrörets öppning är nära ändtarmens.

Det bästa sättet att undvika urinvägsinfektion är att barnet kissar regelbundet. Det är också bra att ge barnet gott om tid att kissa färdigt varje gång. Bra tillfällen kan exempelvis vara när barnet kommer hem från förskolan, efter middagen och precis före sovdags.

På så vis kan eventuella bakterier i urinvägarna sköljas ut innan de hinner starta en infektion.

Det kan lättare uppstå urinvägsinfektioner om det finns lite urin kvar i urinblåsan efter att barnet har kissat. Om barnet får upprepade urinvägsinfektioner är det bra att försäkra sig om att hen tömmer hela blåsan. Låt barnet kissa, gå ifrån toaletten några minuter och sedan försöka kissa igen för att få ut det sista.

[Förstopning](#) kan bidra till att barnet får urinvägsinfektioner flera gånger. Förstopningen kan göra att urinblåsan inte tömmer sig som den ska. Det kan också få barnet att hålla sig för länge mellan kisstillfällena. Då kan barnet få urinvägsinfektioner och andra besvär från blåsan.

Det finns inget vetenskapligt stöd för att urinvägsinfektion kan orsakas av dålig hygien, bad eller att barnet blir nedkyld.

Barnet får lämna ett [urinprov](#). Provet kan visa om besvären beror på bakterier i urinen.

Provet kan tas på en vårdcentral eller hemma. [Läs om hur det går till att lämna ett urinprov](#) och hur du förvarar provet om det tas hemma.

Barn som får urinvägsinfektion utan feber behöver inte utredas vidare. Det gäller barn som har slutat med blöja. Blöja kan öka risken för urinvägsinfektion.

Om barnet får urinvägsinfektion flera gånger kan läkaren göra olika undersökningar för att ta reda på hur urinblåsan fungerar. Den vanligaste undersökningen är ultraljud, men om det behövs kan läkaren göra olika typer av röntgenundersökningar.

En del barn kan behöva undersökas med cystoskopi. Det gäller om läkaren misstänker att orsaken till besvären finns i urinröret. Barnet är sövt under undersökningen. [Läs om hur cystoskopi går till](#).

Om läkaren misstänker att barnet har njurbäckeninflammation finns det andra undersökningar att göra. Med hjälp av [blodprov](#), [ultraljud](#) eller olika röntgenundersökningar kan läkaren se om urinvägarna fungerar som de ska.

[Läs om hur röntgen av urinblåsan, urinröret och urinledarna på barn går till](#).

Barn som har urinvägsinfektion får behandling med [antibiotika](#). Då blir barnet ofta snabbt bättre och besvären brukar försvinna efter ett till två dygn. Febern brukar gå över efter två till tre dagar, om barnet har urinvägsinfektion med feber. Men det är vanligt att hen känner sig trött under en längre tid.

Barnet behöver undersökas på nytt om hen fortfarande har feber och inte mår bättre efter två dagars behandling med antibiotika.

Det vanligaste är att barn får ta [läkemedlet genom munnen](#).

Läs mer om att [ge läkemedel till barn](#) och att [vårda tillfälligt sjuka barn hemma](#).

Barn kan ibland behöva få [antibiotika direkt i blodet](#) under något eller några dygn. Det är för att infektionen kan ha spridit sig.

Ibland behöver en del barn med urinvägsinfektion vårdas på sjukhus, särskilt de yngsta. Barn får alltid ha med sig sin förälder på sjukhus.

Ibland kan bakterierna som orsakar infektionen vara motståndskraftiga mot den antibiotika som barnet har fått. Det gäller framför allt om barnet får en ny urinvägsinfektion kort efter den första infektionen. Därför behöver barnet ibland byta antibiotika. Det visar sig efter att urinen har analyserats genom urinodling.

Ett barn som har fått flera urinvägsinfektioner kan ibland få behandling med en låg dos antibiotika under några månader. Ibland kan behandlingen vara i flera år.

Sådan förebyggande behandling kallas även för profylax. Behandlingen hindrar bakterier från att ta sig upp i urinvägarna.

Dosen är låg för att inte påverka andra bakterier som finns naturligt i kroppen och som kroppen behöver.

De flesta barn som får urinvägsinfektion får inga komplikationer.

En del barn med njurbäckeninflammation kan få en liten skada på njuren. Det är ovanligt att det orsakar några besvär. Om skadan är större kan den ibland påverka njurens funktion. Det kan öka risken för att barnet får högt blodtryck senare under barndomen eller som vuxen.

Vid en njurbäckeninflammation kan bakterierna sprida sig till blodet. Det kallas för [sepsis](#). Bakterierna kan sedan via blodet sprida sig vidare till andra organ. Då blir barnet mer påverkad av sjukdomen. Symtomen kan ofta komma snabbt, ibland inom några timmar. [Läs om vanliga symtom vid sepsis](#).

Risken för sepsis är större hos små barn under tre månader.

Barnet får behandling med antibiotika [direkt i blodet](#) om läkaren misstänker sepsis.

Urinvägsinfektion orsakas av bakterier som kommer in i urinblåsan genom urinröret.

Urinvägsinfektion orsakas av bakterier som kommit in i urinvägarna. Infektionen finns oftast i [urinröret och urinblåsan](#). Om bakterierna sprids till njurbäckenet kan barnet få njurbäckeninflammation.

Inne i urinblåsan förökar sig bakterierna snabbt. För att försvara sig reagerar kroppen oftast med en [inflammation](#). Det är inflammationen som gör att barnet får olika symtom.

Det finns olika sorters bakterier som kan orsaka urinvägsinfektion. Vanligast är kolibakterier, som alltid finns i tarmen.

Stafylokockbakterier och andra bakterier från huden kan också orsaka en infektion, men det är mindre vanligt.

Bakterierna sprider sig till urinröret via hud och slemhinnor i underlivet.

En del barn har lättare att få urinvägsinfektion. Det kan bero på olika saker.

Det kan finnas urin kvar i urinblåsan om barnet inte tömmer blåsan helt eller kissar för sällan. Då får bakterierna större möjlighet att föröka sig i urinvägarna.

Att inte tömma blåsan helt är en vanlig orsak till att barn kan få urinvägsinfektioner flera gånger i tät följd. Det gäller också barn som kissar för sällan.

Förstoppning påverkar urinblåsan och gör att den har svårare att tömma sig. Det gäller också om barnet bajsar sällan. Därför kan förstoppning bidra till upprepade urinvägsinfektioner.

[Läs om förstoppning hos barn.](#)

Bakterier kan lättare komma in i urinvägarna om [urinröret är kort](#). Därför är urinvägsinfektion vanligare hos flickor eftersom de har kortare urinrör än pojkar. Däremot är urinvägsinfektion vanligare hos pojkar när det gäller barn under sex månader.

Behandling med antibiotika påverkar både bakterierna som orsakar infektionen och bakterier som är till för att skydda kroppen. Därför kan bakterier som orsakar urinvägsinfektion lättare få fäste och föröka sig efter en behandling med antibiotika.

De flesta barn som får urinvägsinfektion har urinvägar som fungerar som de ska. Men en del barn som får njurbäckeninflammation har urinvägar som gör det lättare för bakterier att sprida sig.

Du kan [söka vård på vilken vårdcentral eller öppen specialistmottagning](#) du vill i hela landet. Ibland krävs det [remiss](#) till den öppna specialiserade vården.

Barn ska få [vara delaktiga](#) i sin vård. Det finns ingen åldersgräns för detta. Barnets möjlighet att ha inflytande över vården beror på hens ålder och mognad.

För att kunna vara aktiva i vården och ta beslut är det viktigt att barnet och du som vuxen [förstår den information ni får av vårdpersonalen](#).

Ni har möjlighet till [tolkning till andra språk](#) om någon av er inte pratar svenska. Ni har också möjlighet till [tolkhjälp om någon av er till exempel har en hörselnedsättning](#).

MER PÅ 1177.SE

- [Ta tempen på barn](#)
- [Kräkningar hos barn](#)
- [Barns och föräldrar rättigheter](#)
- [Gör dina barns vårdärenden via nätet](#)

Senast uppdaterad:

2023-05-23

Redaktör:

Lovisa Dragstedt, 1177.se, nationella redaktionen

Granskare:

Per Möllborg, barnläkare, Västra Götalandsregionen

Illustratör:

Kari Toverud, certifierad medicinsk illustratör

Du kan få urinvägsinfektion om bakterier kommer in i urinröret och urinblåsan. Då kan du behöva kissa ofta och det kan svida. Besvären minskar oftast inom tre dagar och brukar försvinna inom en vecka.

Urin som är röd eller rödbrun kan innehålla blod. Ibland kan du behöva behandling för detta. Men urinen kan också färgas röd om du till exempel har ätit rödbetor, vissa frukter, läkemedel eller godis med färgämne. Det kan också bero på att du har ansträngt dig kraftigt fysiskt eller att mensblod kommit med urinen. Ibland upptäcks blod i urinen när du lämnar ett urinprov.

Barn som är fyra-fem år och äldre kan kissa på sig eller kissa väldigt ofta. Det kan till exempel bero på att barnet har förstoppning eller att hen blir kissnödig även när urinblåsan innehåller bara lite urin.

På 1177.se får du råd om hälsa och information om sjukdomar och vilka mottagningar du kan kontakta. Logga in för att läsa din journal och göra dina vårdärenden. Ring telefonnummer 1177 för sjukvårdsrådgivning dygnet runt. 1177 ger dig råd när du vill må bättre.

I

I

I

[Behandling av personuppgifter](#)

[Hantering av kakor](#)

[Inställningar för kakor](#)

1177 – en tjänst från [Inera](#).